

ZIEN IS HOREN, Alexandre Vanautgaerden, in *Ars Musica*, 1998, Bruxelles

Dit is geen boek over muziek, maar een fotografische compositie. Het werk van een man - Pierre Radisic - die zowel heeft geluisterd als gekeken naar de manier waarop muziek werd gemaakt. En wat hier werd gepubliceerd is niet zozeer een reportage, die de kwaliteit van *Ars Musica* zou weerspiegelen, als wel Radisic's visuele perceptie van de concerten die werden uitgevoerd gedurende acht lentes van hedendaagse muziekcreatie.

Want daar ligt één van de eerste intries van het boek, het eerste motief: de tijd. Jaren muziek in contrast met de kortstondigheid van het opnamemoment. Deze collectie bevat geen enkele gestolen foto, alle personages van het boek hebben bewust de mobiele studio van Pierre Radisic bezocht; maar zeer snel, tussen twee repenties door, tussen twee akkoorden in. Net binnen, en alweer buiten. De vier beelden van Euciano Berio tonen deze vreemde verhouding aan: de Meester gaat binnen: onverschillig, argwanend, één en al aandacht voor zijn sigaar, en plots ziet hij, achter de camera, een mens. Hij gaat buiten, het is al voorbij. Wat overblijft zijn slechts vier afdrucken. Soms, spreekt het boek enkel over dat contrapunt zoals met de heldere beelden van Thierry de Mey of Anthony Pay. Maar vaker, herspeelt het de muziek die in het hoofd van de fotograaf bleef rondwaren. Zoals, de serie «John Cage» of «Steve Reich» waar de twee componisten slechts verschijnen als muziknoten die het concert van Pierre Radisic scanderen.

Zij die zijn werk kennen weten dat hij uitbluist in het portretteren. Hij kent zijn gehjke met wanneer het erop aankomt lichamen te plooiën en in het kader te passen, hen te onderwerpen aan de zwarte band die hen omsluit. Elk van die beelden is doorgaans een monument. Hier, daarentegen, misschien uit respect en ongedwongen eerbied, weigerde hij gebruik te maken van deze monumentaliteit die hem eigen is - denk aan de sporen die ervan overblijven in de portretten van Iannis Xenakis of Robert Wangermée, zo mooi in hun tragische onbeweeglijkheid - ten voordele van een interne beweging die aan elke muzikant zijn stem verleent. Pierre Radisic weet dat een concert een kwestie is van onevenwicht waar elke muzikant, zelfs indien hij een ver doel nastreeft dat men de gedachte van de componist zou kunnen noemen, de trillingen van de instrumentalisten die hem omringen beleeft en aanvoelt en die hem, noot per noot, naar de stilte leiden die volgt op en laat horen wat nu is uitgedoofd. Hierin ligt het échte onderwerp van het boek, niet het beeld van de muziek, van zijn uitvoerders of van zijn sociaal systeem, maar wat zich wonderbaarlijk voltrekt, in de lucht, tussen de muzikanten.